

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 17. augusti 2022. a määruse nr 65 „Ettevõtete digipöörde toetuse tingimused ja kord“ ja 14. novembri 2022. a määruse nr 91 „Taastekava tootmisettevõtja ärimudeli muutmise toetuse tingimused ja taotlemise kord“ muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määruse muudatused kehtestatakse välissuhtlemisseaduse § 8 lõike 4 ja Vabariigi Valitsuse 29. novembri 2021. a määruse nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused” § 8 lõike 1 alusel.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi strateegiaosakonna välisvahendite nõunik Karmen Orlovski (e-post: karmen.orlovski@mkm.ee, telefon 5381 2232). Eelnõu õigusliku ekspertiisi tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (e-post: gerly.lootus@mkm.ee, telefon 639 7652).

2. Määruse muudatuste sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga tehakse muudatused järgnevas ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri määrustes: 17. augusti 2022. a määrus nr 65 „Ettevõtete digipöörde toetuse tingimused ja kord“ ja Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 14. novembri 2022. a määrus nr 91 „Taastekava tootmisettevõtja ärimudeli muutmise toetuse tingimused ja taotlemise kord“.

Paragrahvi 1 ja 2 punktiga 1 tunnistatakse kehtetuks muudetavate määruste säte, mis keelab teha tehinguid tulumaksuseaduse § 8 lõikes 1 sätestatud seotud isikutega. Vabariigi Valitsuse 21. novembri 2021. a määruse nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“, mille § 5 lõikes 2 on toodud toetuse saaja (lõppsaaja) kohustus järgida alates 20 000 eurose ostu puhul riigihangete seaduse § 3 üldpõhimõtteid. Kehtetuks tunnistatud punkti asemel täiendatakse määruseid sättega, mille järgi on lõppsaaja kohustatud hoiduma huvide konfliktist.

Paragrahv 1 punktiga 2 pikendatakse projekti abikõlblikkuse perioodi, mis võimaldab paremini ära kasutada eelarvega digipöördele ette nähtud võimalusi.

Paragrahv 1 punktidega 3 ja 4 suurendatakse toetussummat ja nimetatud tegevuste toetuse määra. Seeläbi avaneb võimalus paremini toetada digitaliseerimiseks ettenähtud projektide tegevusi ning saab vastu tulla ettevõtjate tagasisidestatud vajadustele. Projektide toetuse suurenemise abil saavad ettevõtted ühtlasi viia ellu vajadusel suurema osa oma digiteekaardis ettenähtud tegevustest ja kõrvaldada seeläbi kitsaskohti ühe projektiga. See omakorda vähendab vajadust etapiviisiliselt tegevusi ellu viia ning potentsiaalselt hoiab kokku edasise taotlemise ja rakendamise koormust ettevõtjale ja ka rakendusüksusele.

Toetusmäära ei suurendata materiaalse vara osas, vaid toetavate tegevuste osas, mis mh toovad kaasa muutusi ettevõtete digitehnoloogiate kasutuselevõtu kaudu digitaliseerituse taseme

tõusus. Toetusmäära suurenemine ei laiene seadmete ostule (litsentsid, koolitused, teadustegevus, sisseostetavad teenused).

Paragrahv 1 punktiga 5 muudetakse taotluste menetlus paindlikumaks. Muudatus võimaldab vahendusametusele anda taotlejale puuduste kõrvaldamiseks aega ka juhul, kui majandusaasta aruanne taotluse esitamise hetkeks veel esitatud ei ole. Enamus Eesti äriregistris registreeritud ettevõtjatest on oma majandusaasta aruande esitamise tähtajaks valinud 30. juuni. Juhul kui näiteks majandusaasta aruandet tuleb auditeerida, siis võib juhtuda, et sobiva audiitori leidmine just sinna ajavahemikku on keeruline ja majandusaasta aruande esitamine viibib. Praeguse sõnastuse alusel tuleks majandusaasta aruande taotluse esitamise hetkeks esitamata jätmise korral teha taotluse rahuldamata jätmise otsus (taotleja ei vasta nõuetele). Taotleja võib esitada uue taotluse koos majandusaasta aruandega. See lisab halduskoormust nii taotlejale kui ka vahendusametusele, kuivõrd uue taotluse menetlust tuleb alustada otsast peale. Menetlusökoonoomika seisukohast oleks otstarbekam kontrollida majandusaasta aruande olemasolu nõuetele vastavuse hindamisel.

Paragrahv 1 punktid 6 ja 7 ning paragrahv 2 punktid 2, 3 ja 4 on seotud „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtte analüüsi kohustuse tühistamisega, mis toob kaasa vahendusametuse (Ettevõtetus ja Innovatsiooni Sihtasutus) kontrolli lihtsustamise. Kuivõrd „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele vastavust on hinnatud taaste- ja vastupidavuskava raames ning leitud, et antud meetme puhul ei toimu olulist kahju ühelegi keskkonnanäesmärgile, ei ole vajalik selle täiendav hindamine projekti tasandil. Muudatuse tulemusena lihtsustub ja lüheneb protsess nii taotluse esitaja kui ka kontrollija vaatest.

Paragrahv 1 punktiga 8 ja paragrahv 2 punktiga 5 täiendatakse määrustes lõppsaaja kohustuste peatükki, kuhu lisatakse lõppsaaja kohustus hoiduda huvide konfliktist. Nimetatud kohustus kehtib vastavalt Vabariigi Valitsuse 29. novembri 2021. a määruse nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“ § 5 lõikele 2 ostumenetlusele alates 20 000 eurost.

Paragrahv 1 punkti 9 ja paragrahv 2 punkti 6 kohaldatakse lõppsaajate osas, kes esitasid toetuse taotluse pärast 2024. a detsembris vastu võetud §-de 8 ja 26 redaktsioonides toodud muudatuste jõustumist, kuna muudatus on lõppsaajatele koormava iseloomuga ning toetuse taotluse menetluse mõistes pole tegu menetlusõigusliku muudatusega.

3. Määruse muudatuste vastavus EL õigusele

Määruse muudatused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17–75).

4. Määruse muudatuste mõjud

Muudatuste tulemusena lihtsustub ettevõtjate jaoks taotluse esitamise protsess. Samuti muutub kiiremaks vahendusametuse jaoks taotluse menetlemise protsess.

Lisaks senistele kohustustele järgida riigihangete seaduses sätestatud üldpõhimõtteid ning muudetavas määruses sätestatud pakkumuste võtmise nõudeid alates 20 000 euro suurusest ostust rakendub lõppsaajatele nüüd kohustus hoiduda huvide konfliktist mistahes maksumusega ostu puhul.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse muudatuste rakendamisega ei kaasne otseseid kulusid riigieelarvele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Määruse muudatuste koostöölastamine

Määruse muudatused esitatakse koostöölastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) vahendusel Rahandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele.